

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznani) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D. na $\frac{1}{2}$ strani 200 D, na $\frac{1}{3}$ strani 100 D, na $\frac{1}{4}$ strani 65 D, na $\frac{1}{8}$ strani 35 D. Vsaka beseda v „Mailh naznanilih“ stane 25 para, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje Viljem Rohrman.

Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nasleda

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 24. Ljubljana, 31. decembra 1924. Letnik XLI.

Obseg: Nabiranje naročnikov za modro galico. — Napačno gnojenje lucerni. — Priskrba semenskega ovsa. — Kako napraviti kalilni preizkus? — Proti mišji nadlogi. — Izbiranje domačih živali za plemo. — Določevanje sladkorja in kisline v grozdju glavnih vrst pred trgatvijo na vinski in sadjarski šoli v Mariboru v l. 1924. — Letošnja slama in pokladanje soli. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Vprašanja in odgovori. — Ocena knjig. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Nabiranje naročnikov za modro galico!

Kmetijska družba bo za l. 1925. oddajala modro galico svojim članom **po 8 Din za kilogram**, franko Ljubljana, v vrečah po 100 kg.

Da se zamore dobivanje galice neovirano vršiti in da se tvornicam že preje lahko predpiše gotovo dispozicijo na celotne pošiljke, zato je treba vsaj del kupnine naprej plačati. Pozivljamo torej vse podružnice, kakor tudi posamezne zaupnike, ki so že doslej oskrbovali vinogradnike-ude Kmetijske družbe z modro galico, **naj brez odloga prično v svojem okolišu nabirati naročila** in naj pobirajo od priglasecev

po 4 Din od kilograma na račun,

prijave pa obenem z nabranim denarjem takoj pošljejo Kmetijski družbi. Potom poštne položnice št. 10712. se nabrani denar lahko brez stroškov vplača pri poštnem čekovnem uradu za račun Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

Kmetijska družba je polagala tudi to pot največjo paznjo na odbero čiste in najboljše modre galice **z zajamčeno 98/99 odstotkov čistote**, tako da bo vinogradnike tudi v tem pogledu kar najbolj zadovoljila.

Prijave naj se pošljejo Kmetijski družbi čimpreje, **najkasneje pa**

do 10. februarja 1925.,

da se bo mogla družba na poznejše prijave po gori navedeni nizki ceni ozirati le v razmerju z razpoložljivo množino.

Napačno gnojenje lucerni.

Prvi in najvažnejši pogoj uspešne živinoreje je zadostna množina dobre krme. Če te nimamo, nam najboljše pasme in vsa živinorejska znanost in umetnost nič ne pomaga. Zato je v krajih, kjer primanjkuje dobrih travnikov in pašnikov, dolžnost vsakega umnega živinorejca, obračati največjo pozornost pridelovanju potrebne krme na njivali.

Izmed krmskih rastlin, ki jih pridelujemo pri nas na polju, zasluži zlasti lucerna posebnega upoštevanja, ker nam kot trpežna rastlina v ugodnih krajih in razmerah donša celo vrsto let kaj bogate pridelke. Saj jo kosimo po trikrat, v ugodnejših razmerah tudi po štiri- in večkrat. Njena krma je tečna in redilna bodisi v svežem, bodisi v suhem stanju, če je pravočasno pokošena ter pravilno posušena in spravljena. To vse je našim živinorejcem večinoma dobro znano, zato lucerno tudi radi pridelujejo; pritožujejo pa se kaj pogosto, da jim lucerna nič več tako dolgo ne traja in da ne uspeva tako dobro, kakor nekdanj ter vprašujejo, kaj bi bilo temu vzrok in kako mu od pomoči.

Da lucerna peša v svoji donosnosti, je več vzrokov. Eden najvažnejših je **pomankljivo gnojenje**.

Lucerna kot trajna rastlina, z močnimi, globoko segajočimi koreninami, zemljo tekom časa močno izrabljuje, vsled česar začne hirati in pešati, ako ji pravočasno ne skrbimo s primernim gnojenjem za nadomeščanje tistih manjkajočih snovi. Kmetovalci to že povečini uvidevajo ter so pričeli tudi lucerni gnojiti. Napaka pri tem je le ta, da ji gnojijo ponajveč le s hlevskim gnojem in gnojnico.

Hlevski gnoj navozijo in raztrosijo v pozni jeseni, pozimi, ali tudi še zgodaj spomladi, kjer ga puste ležati, da ga dež in tajajoča se snežnica izpirata. Spomladi, preden začne rašča pa pograbi in odstranijo tiste izprane in izlužene ostanke gnoja.

Tudi z gnojnico polivajo lucerno v jeseni, pozimi in v zgodnji spomladi, včasih tudi med letom.

Kakor je gnojenje s hlevskim gnojem skoro vsem našim kmetijskim rastlinam ugodno in primerno, ker jim daje poleg drugega zlasti dušik, kalij in fosforovo kislino, torej vse najvažnejše redilne snovi v razmeroma lahko raztopni obliki; kakor je tudi gnojenje z gnojnico zlasti na travnikih koristno, je tako gnojenje deteljam vendar pogošeno.

Lucerna kot stročnica (leguminoza) ima, kakor je večini naših kmetovalcev že znano, to ugodno laštost, da si zamore potrebni dušik dobivati iz zraka, in sicer s pomočjo posebnih glivic, ki žive na njenih koreninah, v nekakih bradavicah, — takoimenovanih koreninskih gomoljčkah. Le v prvi mladosti, dokler še ni zadosti razvita in še niso razvite na koreninah glivice, ki ji posredujejo dobivanje dušika iz zraka, se mora tudi lucerna hraniti z dušikom iz zemlje, kakor vse druge rastline in zato ji je treba dobro gnojene zemlje, kar dosežemo najboljše z dobrim hlevskim gnojenjem. Podoran hlevski gnoj bogati zemljo z vsem potrebnim rastlinskim živim, pospešuje njega presnavljanje v lažje raztopne oblike ter vpliva sploh ugodno na razvoj in raščo. Pozneje pa, ko se je lucerna okrepila in razrastla, ter so se ji na koreninah naselile omenjene

glivice, ji ni potrebno dodajati dušika ne s hlevskim gnojem ne z gnojnico. Vsako tako gnojenje je smatrati za potratno in negospodarsko, ker se z njim lucerno le nekako pita z dušikom, brez vsake potrebe in brez pravega haska, ker ga potem ne jemlje toliko iz zraka. Sicer bi to končno samonasebi ne bilo tako zelo napačno za tistega, ki ima na razpolago dovolj hlevskega gnoja in gnojnice, toda pri našem gospodarstvu, kjer teh gnojil navadno primanjkuje, se pa tako gnojenje vobče ne more smatrati uместnim.

Gnojenje starejši lucerni z dušičnatimi gnojili, kakor sta hlevski gnoj in gnojnica, pa ji je v gotovem oziru lahko tudi naravnost škodljivo, ker pospešuje raščo raznih plevelov in manj vrednih trav, ki se v ugodnih razmerah kaj rade naselijo med lucerno in jo vsled svoje trdoživosti kmalu spodrinejo in uničijo ali zadušijo. Ker te plevelne trave ne dajejo takih pridelkov kakor lucerna, je tako povzročena škoda pač vsakemu lahko umevna.

Lucerni je torej z ozirom na vse to v navadnih razmerah gnojiti **s hlevskim gnojem le ob setvi in z gnojnico le izjemoma**, morebiti prav mladi, da se hitreje razraste in okrepi, pozneje pa ne več. Pač pa je skrbeti, da starejša lucerna ne trpi pomanjkanja na drugih redilnih snoveh, ki jih zamore dobivati le iz zemlje, predvsem torej na kaliju, fosforovi kislini in apnu. S temi hraninami pa že moramo tudi lucerni postreči in jih po potrebi dodajati, če hočemo, da nam bode dobro uspevala in dajala dovoljnih pridelkov. V ta namen pa ne bomo rabili hlevskega gnoja ali gnojnice ter brez potrebe trošili njiju dušika, ampak poslužili se bomo **rajše primernih pomožnih gnojil**, s kojimi se dajo pri lucerni doseči prav lepi uspehi.

Marinček, Kamnik.

Priskrba semenskega ovs.

Letos imamo tako slab pridelek ovs, da bo treba seme marsikomu premeniti. Ne le, da ga je manj kakor druga leta; ampak oves je tako lahek in prazen, da nima prave vrednosti ne za krmo, še manj pa za seme.

Kdor ga more doma zamenjati, naj skuša priti doma do semena. Na vsak način bo treba vsaj to storiti, da bomo domače seme dobro zvejali in na ta način odbrali le najtežje zrnje za setev.

Mnogim bo pa kazalo, da si priskrbe potrebno seme od drugod. Iz južnih krajev ne bo dobiti dobrega semena, ker je tudi po teh krajih letina odrekla. Pač pa bo kazalo dobiti semensko blago iz severno-ležečih krajev. Za nas pride v poštev pred vsem seme vzgojenih vrst ovs na Češkem, ki so se že dosedaj dobro obnesle. Dolgoletne izkušnje nas o tem potrjujejo.

Za semenski oves se moramo o pravem času pobrigati, da ga ne bomo v zadnjem trenutku iskali okoli. Kmetijska družba želi naročiti nekaj semenskega ovs s Češkega, opozarja pa svoje člane in podružnice, da se je treba za to vprašanje že sedaj brigati, da ne bo prepozno. To je potrebno že zaradi razvoja kupčije samonasebi, potrebno pa tudi zaradi tega, da si kmetovalci pravočasno zagotove potrebno blago.

Člani, ki želijo dobiti semenski oves za pomladno setev, naj se prigrasijo že sedaj sami ali pa potom svojih podružnic pri družbi in naj ga naroče, kolikor ga potrebujejo. Cena 1 kg semenskega ovsca še ni znana, a utegne znašati 4.50 do 5 Din. R.

Kako napraviš kalilni preizkus?

Preden zaseješ kako seme, o katerem nisi prepričan, da bo kalilo (to velja za nakupljena semena), je tvoja dolžnost, da se o kaljivosti semen prepričaš.

Kalilni preizkusi se lahko delajo v nalašč za to kupljenih kalilnikov, ki so napravljeni v podobi ravnega okroglega krožnika iz žgane ilovice, ki imajo na površju po 100 jamic, velikih kakor grah.

Ta okrogel krožnik se da v posodo, v kateri se nahaja nekoliko vode; voda ne sme priti na površje.

Voda se skozi luknjičavo ilovico vsrkava do površja in namaka v izdolbini se nahajajoča seme, ki se vsled toplote, ki vlada v prostoru, začne napenjati in čez nekoliko dni izkali.

Za navadno zadostuje, ako vzamemo za tak preizkus plitev krožnik ali lonec in položimo čezenj stekleno ploščo (šipo) v velikosti 10×20 cm, čez to šipo pa upognemo kos pivnika, ki se mora na straneh s svojimi konci dotikati vode v podstavljeni posodi. Na papir se položi v vrstah po 10×10 zrnj, skupaj 100 semen, katera hočemo preizkušati. Papir vleče vodo nase in postane tudi na šipi moker, vsled česar se na njem nahajajoča semena napnejo in izkalijo. Drobna semena se potrosijo s čistim, izpranim peskom za 2 mm debeline, ker tako lažje vzkale. Vzkaljena semena pobiramo in odstranimo. Čim več semen v prvih dneh vzkali, tem večjo kalilno moč ima tako seme. Odstotek kaljivosti, pomnožen z % čistote daje uporabno množino semen. Čim slabša kaljivost in bolj nesnažno seme, tem več ga je treba in tem dražje pride tako seme. **Franc Malásek.**

Proti mišji nadlogi.

Poljske miši nam delajo letos ogromno škodo po naših njivah in travnikih. Po Gorenjskem in v Prekmurju imamo letos pravo **mišje leto**. Luknja pri luknji kakor na rešetu, tako izgledajo njive. Škoda, ki nam nastaja pri ozimini, na detelji itd., bo neprecenljiva. Da je prišlo tako daleč, moramo pripisati naši maloskrbnosti, ki zapazi nesrečo šele takrat, ko se je že zgodila, in ki drži še potem roke križem, kakor da je to nadloga, ki se ne da odvrniti in proti kateri smo brez moči.

Za hroščevim letom še — mišje leto! Odveč je teh škodljivcev, ki nam prizadevajo neznansko škodo na naših pridelkih.

Proti mišim lahko uporabljamo različna sredstva. Ponajveč si pomagajo po drugih krajih z različnimistrupi, ki jih polagajo v mišje luknje. V zadnjem času se je iznašlo novo sredstvo. Priporočati so začeli **zakajevanje** mišjih lukenj s **strupenimi plini**. Nemška družba za zatiranje škodljivcev („Degesch“) v Frankfurtu je iznašla poseben način takega zakajevanja s pomočjo patronov in „Hora“-aparata. Iz vžganih patronov se razvija plin, ki pomori vse miši, ki jih zaloti. Plin je za miši brezpogojno smrtonosen,

dočim ne škoduje ne rastlinam niti človeku. Plin je težji ko zrak in se vali po zemlji in pri tleh od luknje do luknje. Velika prednost tega zakajevanja tiči tudi v tem, da pokončamo obenem tudi vso mišjo zalego, ki se nahaja v zemlji.

Pod. 37. Hora-aparat pri polnitvi.

Za zakajevanje nam služi dolgi cevi podoben aparat, ki obstoji iz dveh delov. V spodnji del vtaknemo patrono, potem ko smo jo vžgali. Nastali dim gre iz cevi spodaj pri luknji. V zgornjem delu cevi, ki se odpira, kakor kaže pod. 37., se nahaja zračna pumpa, s katero potiskamo plin v mišje luknje, da se čim hitreje širi po zemlji. Ves aparat in njegovo delo vidimo prav dobro na podobi 37. in 38.

Pod. 38. Hora-aparat med delom.

Ako naj dosežemo s tem zakajevanjem resničen uspeh, potem je treba seveda, da se ga lotimo vsi od kraja. Vsi posestniki posameznih vasi moramo v boj proti temu škodljivcu. Vsaka manjša vas bi morala imeti vsaj en aparat in potrebno število patronov, da se zakade vsa napadena zemljišča. En aparat služi lahko večjemu številu gospodarjev in stane okolu 300 Din. Posamezni patroni gorijo po četrt ure in se dobe po 10 Din. Dobe se pa tudi manjše patrone, ki se vtikajo brez vsega v posamezne mišje luknje.

Po vaseh, ki so prizadete po mišji nadlogi, bi se morali gospodarji organizirati in vsi od kraja podati na delo proti nevarni mišji nadlogi. Kakor se glase poročila od nekaterih strani, so se prvi poskusi s Hora-aparatom dobro obnesli.

Izbiranje domačih živali za pleme.

Odkar je Mendel ugotovil temeljna pravila o podedljivosti in so jih poznejši preiskovalci preskusili, potrdili, pojasnili in utemeljili, moremo tudi pri določanju živali za plemo postopati **bolj smotrno** kakor prejšnje čase ter upravičeno pričakovati, da sigurneje in prej dosežemo svoj namen.

Sicer so že prej vedeli in nekateri vsaj slutili, da se telesne oblike in svojstva roditeljev prenašajo (podedujejo) na potomce, in so umnejši živinorejci tudi res uspešno stremeli po zboljšanju svoje živine na ta način, da so skrbno izbirali plemenske živali, vendar vobče — zlasti pri manjših posestnikih — skrb za plemenske živali ni bila zadostna.

Stara poročila pripovedujejo, da so po nekaterih krajih rabili za plemenitev krav mlade bikce brez razlike in so jih potem skupili. Mnogo živinorejcev je bilo in jih je še, ki jim je bik tem ljubši, čim cenejši je njegov skok. Izza mladih let se spominjam, da so včasih dohajali tuji kupci ter so po vaseh pokupili najlepše in najboljše krave. In tisti gospodarji so bili še ponosni, da so toliko izkupili. Gospodar dostikrat priveže slabo tele, dobro in lepo pa proda, „da mu več vrže“.

Plemenske živali bi morale biti najboljše in najlepše. Dobra plemenska žival bi ne smela biti na prodaj za nobeno ceno, če je v gospodarstvu potrebna. Če gospodar proda najboljšo žival, kako more pričakovati dobre izpodreje? Kar je dobrega, ostani doma toliko časa, da bodo dobre vse živali, in potem bo vedno mogoče drago prodajati.

Pri izbiranju plemenskih živali moramo gledati na njih koristna svojstva in na vsečne telesne oblike. V tem oziru naj izbira ne bo enostranska, kakor se je često dogajalo še nedavno, da so zlasti z vso natančnostjo določali telesne oblike in njih medsebojno razmerje, premalo pa so se ozirali na živalsko koristnost.

Takemu postopanju se je uprl monakovski profesor dr. E. Pott in je l. 1899. izdal knjigo z naslovom „Oblikarstvo v kmetijski živinoreji“ (Der Formalismus in der landwirtschaftlichen Tierzucht), kjer je trdil, da je za gospodarstvo merodajna le korist, ki mu jo donša živina. Pottov nastop je izzval vihar ogorčenja in ugovaranja, ki je dolgo časa divjal po kmetijskem časopisju, toda Pott je ostal trden in je mirno odgovarjal vsem protivnikom.

Res je za gospodarstvo merodajna pred vsem korist, ki mu jo donša živina, toda koristna žival more biti bolj ali manj lepa. Da mi je lepa žival ljubša od nelepe, je gotovo, čeprav mi to ne donša gmotne koristi, množi mi pa veselje do živinoreje in, če imam dve enako koristni živali na prodaj, bom nedvomno lepšo žival prodal laže in draže, in tu mi bodo tudi živalske lepe oblike donesle gmotno korist.

Nekoč sem posetil v neki vasi v bernskem kantonu v Švici uglednega posestnika živinorejca, da bi si ogledal njegovo živino. Mož me je prijazno

sprejel in me je peljal v hlev, ki je bil iz treh s stenami ločenih delov. Oddelek, kamor sva vstopila, je bil poln lepe posimenske govedi z vsemi svojemu tipu lastnimi znaki. Ko mi je posestnik dal pojasniti, navadna ob takih prilikah, sva stopila v srednji oddelek. Tu je bila živina podobna prvi, le bolj zenačena je bila. In ko sva stopila v zadnji oddelek, se je gospodar ponosno zravnal in je rekel le: „Tako hočem imeti vso živino!“ Živina v tem oddelku je bila krasna: lepih oblik in zenačena.

Ta gospodar je vedel, kako se je v kmetijstvu glavnicca nalagala na visoke obresti. Stremel je po lepoti in zenačenju svoje živine na ta način, da je svojim zahtevam ustrezajoče živali zbiral v prvem oddelku, od koder so mogle v drugega prehajati šele tedaj, ko jih je bilo v prvem preveč; iz drugega oddelka so živali prehajale v tretjega, iz tretjega ob preobilju na kupca. Ko so bili vsi trije oddelki polni najlepše živine, je bil dosežen zaželeni višek donosnosti.

Ta živinorejec pa ni bil „oblikar“ v prej označenem zmislu, ampak je tudi skrbel — kakor sploh živinorejci v onem kraju, — za dobivanje zadostnega, dobrega in zdravega mleka. Isti čas mi je v istem kraju rekel tamošnji hlevski nadzornik: „Mlekarska, oziroma sirarska oprava je dandanes tehnično tako popolna, da vsak strokovno izobražen sirar mora napraviti prvovrsten sir, če je le mleko dobro; iz tega vzroka so ustanovili hlevska nadzorstva.“

Hlevski nadzornik je od časa do časa hodil od hleva do hleva in je v posebni razpredelnici popisal vse razmere: hlev, krmo, steljo, molzno živino, zdravstveno stanje živine, mleko, mlečno posodo, ravnanje z mlekom, odpremo mleka v mlekarno itd. Živinorejce je opozarjal na morebitne napake, poučeval jih, kako naj ravnajo, in jim je priporočal mogoča in umestna zboljšanja.

Mlečno priglédovanje tedaj še ni bilo vpeljano. Danes imamo v njem najboljši pomoček, da ugotovimo donosnost molznic. Mlečni priglédnik ugotovi množino in kakovost mleka posameznih krav, primerja njega vrednost vrednosti použite krme in preračuni iz njih donosnost posameznih živali. To kakor tudi druga svojstva se vpišejo v rodovnik in v teh zabelezbah imamo jasen vpogled v kakovost posameznih živali in njih prednic, tako da s precejšnjo sigurnostjo moremo sklepati na rabnost vpisanih živali in njih zaroda, in nam izbira ni težka, dočim sicer kupujemo na slepo srečo, kadar plemenjake dobivamo brez izkazov iz tujine.

Čimbolj ustaljena so živalska svojstva, tem gotoveje se podedujejo na potomstvo. Dogajajo se pa tudi hipne samoodsebné izpremembe, ki jih je — če so priporočljive — često mogoče ustaliti v nov tip.

Sploh se moramo vselej, kadar izbiramo plemenske živali, vprašati: kaj hočemo doseči? Pred seboj moramo imeti jasne namere in po teh se potem ravnamo pri izbiranju plemenjakov. Izbiramo živali tem laže, čim bolj jih poznamo, in poznamo jih tem bolj, čim bolj jih opazujemo ter si njih svojstva zapomnimo in zapisujemo. Povsodi, koder imajo lepo in donosno živino, ji je bila podlaga skrbna in pravilna izbira plemenskih živali.

Fr. Štupar.

Določevanje sladkorja in kisline v grozdju glavnih vrst pred trgatvijo na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v letu 1924.

O letošnjem zorenju grozdja sem poročal v št. 19. in 20. „Kmetovalca“, o zorenju grozdja v letih 1921.

Vrsta	24. IX.		9. X.		18. X.		21. X.		24. X.		27. X.	
	odstotkov (%)											
	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.
Beli burgundec	17--	1·28	18·8	1·13	20·6	0·98	21·7	1·06	—	—	—	—
Silvanec	15·6	1·17	18·8	0·72	19·5	0·83	20·2	0·98	—	—	—	—
Rdeči traminec	15·6	1·2	18·3	0·95	20·2	0·9	21—	0·98	21—	0·82	21—	0·8
Moslavec s srednje lege	14·2	1·56	16·2	1·27	18·6	1·25	18·5	1·35	19—	1·28	—	—
Moslavec z višje lege	11·8	1·56	16·9	1·33	17·4	1·33	18·5	1·33	19—	1·28	—	—
Laški rizling	13·3	1·24	17·5	0·92	18·5	0·92	20—	0·9	—	—	—	—
Rizling s srednje lege	14·6	1·47	17·9	1·2	19—	1·16	19·2	1·1	20—	0·98	20·4	1—
Rizling z višje lege	16·1	1·46	18·5	1·16	21·6	1·1	20·8	1·08	21—	0·92	21—	0·9

membe pri zorenju grozdja so samo slučajne, ker so se vršili poizkusi v malem. Trgatev se je končala zadnje dni oktobra. Trta je bila do pozne jeseni zdrava; tak je tudi pridelek, ki znaša na 1 ha vino-

do 1923. pa v št. 18. tega lista v članku „Pred trgatvijo“. Da bo slika popolna, priobčujem v naslednjem celotni pregled o letošnjem zorenju grozdja ter ponovno opozarjam na veliko važnost poznejše vinske trgatve osobito v našem severnem pasu vinogradništva:

Jesensko vreme je bilo izredno ugodno in je mnogo popravilo, kar je vlažno ter hladno vreme spomladi in poleti skazilo. Nežnatne neugodne izpre-

grada povprečno 30 hl, t. j. dobrih 22 odstotkov več kakor leta 1923. Toliko znaša povprečna desetletna trgatvev v dobro oskrbovanih vinogradih mariborske okolice.
Ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor.

Letošnja slama in pokladanje soli.

Slama je letos slaba za pokladanje, ker je trpela pred rjo in snetjavostjo. Taka slama niti ni zdrava. Četudi ne pokaže svoje škodljivosti, vendar smo lahko prepričani, da se njena malovrednost pozna na vsem užitku, ki ga imamo od živine, in da se pozna v toliko večji meri, čim več je polagamo živini.

Med zdravo in rjasto slamo je tak razloček, kakor med zdravim in nakaženim senom. Rjasta slama je manj okusna, manj tečna in manj prebavna. Vse to pa znižuje njeno krmilno vrednost, tako da lahko rečemo, da je vsled slabše vrednosti slame prizadeta vsa letošnja zimska prereja naše živine.

V takih letih je posebno važno, da skušamo manjšo vrednost slame izravnati in izboljšati s primešavanjem bolj okusne in toliko močnejše krme ali pa s tem, da napravljamo rezanico s pomočjo kisanja bolj okusno in bolj prebavno. V obeh primerih je pa prav in potrebno, da skrbimo tudi za pokladanje soli.

Kakor znano, kisamo rezanico, pomešano z močnimi krmili na ta način, da jo tlačimo v pripravne zaboje in pri tem nekoliko poškopimo z osoljeno vodo. Stlačena in tako povlažena rezanica se tekom 48 ur ugrije in pri tem toliko okisa s pomočjo mlečnokisljih glivic, ki so vsakčas v zraku, da dobi prijeten vonj po mlečni kislini. Za tako kisanje je treba treh zabojev. Vsak dan se eden napolni, eden pa porabi.

Namesto živinske soli, ki je danes ne moremo dobiti, moramo vzeti kuhinjsko sol. Kolikor je ta dražja, za toliko jo pa vzemimo manj, če ni drugače mogoče. Na vsak način je pa pri letošnji slami treba, da si pomagamo s soljo. Tudi manjša količina soli bo ugodno vplivala na želodec in na boljšo prebavo

slame in s tem na ves počutek živali in na njeno zdravstveno stanje.

Žival potrebuje soli, posebno po naših krajih. To kaže tudi njen naravni nagon do soli in slanih reči. V takih letih kakor letos, ko imamo slabo slamo, je pa sol še vse bolj potrebna.

Popravek. V zadnjem članku „Kako se izplača pridelovanje žita v radovljiškem okraju“ se je pomotoma izpustilo v končnem odstavku par vrstic. Pravilno se ima dotični stavek sledeče glasiti:

Ako bi pa z uporabo umetnih gnojil povečal donosek obdelanih njiv recimo za 50 ali 100%, bi bila tudi v tem slučaju čista rentabilnost manjša, nego ona iz pridelovanja krme na njivah ob enakem gnojenju in to predvsem tam, kjer strniščna setev ni mogoča (Redovina itd.) itd.

Popravek. V zadnjem članku „Davčne olajšave pri zemljariji vsled uim“ je izostal po pomoti sklepni odstavek, ki se ima tako glasiti:

Opozarjamo na zakon o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva od 30. decembra 1921, razglašen v „Uradnem listu“ št. 113. z dne 31. oktobra 1922, posebej še na njega člene 9.—11., in na pravilnik za izvrševanje tega zakona od 14. XI. 1923., razglašen v „Uradnem listu“ št. 36. z dne 26. IV. 1924., glede davčnih olajšav, ki so pri novih trsnih nasadih po tem zakonu, odnosno pravilniku nekoliko drugačne od zadnjih navedenih.

Ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

V drž. vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejmejo 1. marca 1925. praktikanti (vajenci). Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetijski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo jezikovni in računski

za Stajersko volišče gg.; Ivana Ureka, Globoko; Josipa Skoberna, Dovško; Plavšaka Ludvika, Sv. Jurij ob Taboru; Mihaela Brenčiča, Spuhlja.

V slučaju nesoglasja skrutinatorjev, bom pri enakih glasovih dirimiral sam kot vladni upravitelj.

Pozivljam Vas, gospode delegate, da po redu, kakor boste klicani, pristopite k žaram, ter oddaste glasovnici mirno in dostojno.

Pred začetkom volitev, je g. upravitelj dal na glasovanje predlog zastopnika podružnice Koprivnik v Bohinju g. Azmana, da odpošlje občni zbor Nj. Veličanstvu kralju udanostno brzojavko. Predlog je bil soglasno z odobravanjem sprejet.

Nato so se vršile volitve. Pri teh je bilo oddanih pri kranjski skupini 191 glasovnic, pri stajerski 135.

Za mesto predsednika je dobil Ivan Sancin, Ljubljana, 118 glasov; Evgen Jarc, profesor, 72 in Ivan Pipan, Vižmarje, pa 1 glas;

za I. podpredsednika: Evgen Jarc 77 glasov; Roblek Franjo 57;

za II. podpredsednika: Ivan Pipan 118; Franc Černe 72; za odbornike iz Kranjske: Ivan Azman 117; Franc Hočevar 118; Martin Bajuk 118; Anton Meden 118; Alojzij Pavlin 118; Lovro Petovar 118; Ivan Remškar 118; Alfonz Mencinger 118; Bohuslav Skalický 118; Ivan Urek 118; Anton Pogorelec 72; Ivan Lovrač 71; Alojzij Starman 71; Josip Perme 71; Anton Umnik 71; Josip Poznič 71; Janez Šteirn 71; Jakob Vrečko 71; Gabrijel Majcen 71; Franc Podvinski 71; Ivan Kenda 1 glas;

za odbornike iz Stajerske: Dr. Jančič Ivan 77; Brenčič Mihael 77; Hrastnik Mihael 77; Alojzij Supanič 77; Jan Jakob 77; Košar Robert 77; Steblovnik Martin 77; Žnidaršič Jakob 57; Mravljak Peter 57; Ivanjšič Ludvik 57; Plaskan Franjo 57; Šiker Alojzij 57; Račič Božo 57; Černe Josip 57;

za odbornika iz Koroške: Hribernik Ivan 1 glas.

Za računsko preglednika: Piber Ivan 169; Roškar Andrej 168; Oražem Josip 149; Černe Franc 148.

Podovršenih volitvah je g. upravitelj razglasil izid, in sicer so bili izvoljeni:

Predsednik: Sancin; I. referent za kmetijstvo, Ljubljana;

I. podpredsednik: Jarc Evgen, profesor, Ljubljana; II. podpredsednik: Pipan Ivan, posestnik, Vižmarje. Odborniki: Azman Ivan, posestnik, Hraše; Bajuk Martin, posestnik, Božjakovo; Brenčič Mihael, posestnik, Spuhlja; Hočevar Franc, posestnik, Struge; Hrastnik Mihael, posestnik, Brstnik; Hribernik Ivan, posestnik, Podkraj; Jan Jakob, posestnik, Gorje; Dr. Jančič Ivan, Sv. Peter v Savinjski dolini; Košar Robert, posestnik pri Sv. Bolfenku; Meden Anton, posestnik, Begunje pri Cerknici; Mencinger Alfonz, posestnik, Bohinjska Bistrica; Pavlin Alojz, vet. referent, Ljubljana; Petovar Lovro, posestnik, Ivanjkovci; Remškar Ivan, posestnik, Brezovica; Skalický Bohuslav, ravnatelj kmet. šole, Grm; Steblovnik Martin, posestnik, Sv. Martin; Supanič Alojzij, posestnik, Jarenina; Urek Ivan, posestnik, Globoko.

Računska preglednika: Piber Ivan, župnik, Senčur; Roškar Andrej, posestnik, Cven.

Na to je gospod vladni upravitelj ob ¼ na eno uro zaključil občni zbor.

VABILO

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo. SPORED:

- 1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
- 2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. i. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena pršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijskih družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

- Cerknica, v nedeljo, 18. januarja 1925. ob eni uri popoldne pri načelniku Josipu Branislju;
- Domžale v nedeljo, 25. januarja 1925. ob treh popoldne v občinski pisarni v Domžalah;
- Sora, v nedeljo, 18. januarja 1925. takoj po jutranji sv. maši v šoli;
- Sv. Križ pri Litiji, v nedeljo, 18. januarja 1925. ob treh popoldne v prostorih načelnika Karola Mikliča;
- Vrhnika, v nedeljo, 18. januarja 1925. ob treh popoldne pri načelniku Ivanu Kosu.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 241, v M. 5 glav.):				
1 par dobrih konj	13.000 do 20.000			
Voli in krave (prigon v Lj. 101, v M. 365 glav.):				
1 kg žive teže I.	13-50	11-50 do 12-50		
1 kg žive teže II.	12-50	11- do 12-50		
1 kg žive teže III.	11-50	10-30 do 11-		
1 krava, klobasarica	6- do 8-	5- do 7-50		
Teleta (prigon v Lj. 4, v M. 6 glav.):				
1 kg žive teže	17- do 18-50			
Prasiči (prigon v Lj. 22 glav, v M. 75 glav):				
1 komad 6-8 tednov star	200- 300-	150- do 225-		
1 komad 3-4 mesec	—	300- do 400-		
1 mladič 5-7 tednov	—	600- do 700-		
1 mladič 8-10 tednov	—	750- do 875-		
1 enoletni	—	1200- do 1500-		
1 kg žive teže, debeli	—	15- do 17-25		
1 mrtve	—	18 75 do 22-50		
Kože:				
1 komad konjske kože	—	175- do 200-		
1 kg goveje kože	—	15- do 17-50		
1 telečje kože	—	25- do 27-50		
1 kg prasičje kože	—	7- do 10-		
1 kg gonjega usnja	—	100- do 150-		
1 podplatov	—	80- do 120-		
Perutnina:				
1 komad, piščanec	20- do 30-	20- do 45-		
1 kokoš	40- do 50-	45- do 70-		
Mleko, maslo, jajca, sir:				
1 liter mleka	3- do 3-75	3-50 do 4-		
1 smetane	—	14- do 18-		
1 kg čistnega masla	60- do 70-	—		
1 kg surovega masla	50-	47- do 48-		
1 bohinjkega sira	52-	—		
1 sirčka	10-	5- do 10-		
1 jajce	2- do 2-25	2-25 do 2-75		
Žito in drugo:				
1 q pšenice	445-	400-		
1 rži	300-	400-		
1 ječmena	407-	350- do 400-		
1 ovs	360-	350- do 400-		
1 prosa	32-	450- do 500-		
1 koruze (nove, sušene)	310-	350- do 400-		
1 ajde	340-	400-		
1 fižola, ribničar	450-	500- do 600-		
1 fižola prepelčar	400-	—		
1 krompirja	150- do 175-	150- do 200-		
Krma:				
1 q mladkega sena	100-	70- do 100-		
1 starega sena	75-	—		
1 slame	75-	45- do 62-50		
Kurivo:				
1 m ³ trdih drv	150- do 220-	175- do 200-		
1 mehkih	120- do 150-	150- do 175-		